nr. 5 OKTOBER 2019 **85. ÅRGANG**

ORGANIST bladet

DE NORDISKE KIRKEMUSIKSYMPOSIER 1996-2016

KLUMME: NÅR DRENGENE SYNGER UDEN PIGER

PERSPEKTIVER PÅ "VI PLØJED' OG VI SÅ'DE"

DOKS
DANSK **ORGANIST** OG **KANTOR** SAMFUND

Dansk Organist og Kantor Samfund DOKS

Vesterbrogade 57, 1,.th. - DK-1620 København V
Tlf. 33 79 16 85 (tr. 10-13)
doks@doks.dk - www.doks.dk
Sekretariatsleder: **Bjørn Arberg**
Mobil 21 47 04 30 (træffes ikke fredag)
Sekretær: **Lene Arberg**

Bestyrelse DOKS

Karin Schmidt Andersen formand
Hendriksholm Kirke
Vesterbrogade 57, 1. th. DK-1620 København V
ksa@doks.dk
Tlf. 21 28 00 72

Poul Skjølstrup Larsen næstformand
Løgumkloster Kirke
skjoelstrup@doks.dk
Tlf. 40 68 21 44

Philip Schmidt-Madsen kasserer
Sct. Matthæus Kirke
phsc@vesterbrosogn.dk
Tlf. 30 33 89 70

Bente Hogrefe Nielsen
Sjællands Kirkemusikskole
bente.hogrefe@mail.dk
Tlf. 29 67 13 01 - 46 96 46 92

Klaus Viggo Jensen
Ringkøbing Kirke
kvj@youmail.dk
Tlf. 48 41 46 71 - 20 32 43 40

Peter Bjerregaard
Godthåbskirken
pbm@godthaabskirken.dk
Tlf. 26 36 87 61

Christina Beltoft Mortensen
Nørre Tranders Kirke
beltoftchristina@gmail.com
Tlf. 98 14 91 73 - 61 71 91 73

Akademikernes A-kasse
Vester Farimagsgade 13 - 1606 København V
Tlf. 33 95 03 95 - www.aka.dk

Organistbladet DOKS

Mikael Garnæs ansvarshavende redaktør
Tysk-fransk reformert Kirke
organistbladet@doks.dk - Tlf. 41 26 63 31
Abonnement: årligt kr. 600
Annoncer sendes til *annoncer@doks.dk*
Annoncepriser: Kontakt redaktør eller www.doks.dk
Deadline for redaktionelt stof til næste nummer: 1. december.
Deadline for annonce-materiale: 1. december.
Grafisk arbejde: spotON og RiisGraphics
Tryk: Litotryk A/S
Forsidegrafik: Helle Riis

INTROITUS Af Mikael Garnæs

Alle gode gaver

Alle gode gaver, de kommer ovenned – jo, måske nok, men gælder det også for melodier? Nogle komponister har ganske vist fortalt, at de har oplevet en inspiration fra oven, men i de fleste tilfælde har det møjsommelige arbejde, knofedtet, nok spillet en stor rolle.

Det var tilsyneladende også tilfældet med melodien til *Vi pløjed' og vi så'de*. Merete Wendler – gymnasielærer, organist og komponist af bl. a. et par af de mest sungne salmer i DDS - har undersøgt, om det nu også *var* J.A.P. Schulz, der skrev den berømte salmemelodi. Noget hun har forsket i i anledning af en kommende biografi om Schulz, der kaldes den folkelige fællessangs far. Nogen endegyldig konklusion på, hvem ophavsmanden var, når hun ikke, men undervejs giver Merete Wendler mange informationer om tekstens og melodiens snørklede tilblivelseshistorie. Måske er den salme vi synger i dag, stykket sammen af flere elementer, måske er det Schulz selv der har lavet den, måske har en anden skrevet den i hans stil.

I 1700-tallet, hvor "parodier" af egne og andres musik var almindeligt brugt og accepteret, havde man ikke samme respekt for ophavsretten som senere. I nogle tidligere koralbøger var det ligefrem et princip, at der hverken stod forfatter- eller komponistangivelse ved salmerne. Salmerne var menighedens stemme, ikke enkeltpersoners. Så det gør ikke spor, hvis det viser sig, at flere gode kræfter har bidraget til den salme, som i dag synges ved høstguds-tjenester over alt.

I 2020 får vi to fine muligheder for at træffe kolleger fra både Danmark og hele Norden: DOKS' årskursus, som finder sted d. 27.-29. april i Esbjerg, og Nordisk Kirkemusiksymposium, der afholdes i Helsingfors mellem 10. og 13. september.

Som optakt til sidstnævnte bringer vi anden del af Hans Christian Magaards gennemgang af de nordiske kirkemusikmøders historie, der fører os frem til nutiden.

Som Magaard skriver, er debatten om kirkemusikkens stilling i samfundet og dens fremtidsudsigter vigtig. Det store kollektive hukommelsestab, der opleves i forhold til kirken, er påfaldende, og udfordringen stor med hensyn til fast-holdelse af den kirkemusikalske tradition og af orglet som kirkens hoved-instrument. Så sæt kryds i kalenderen, både for årskurset i Esbjerg og NKS i Helsingfors!

IND-HOLD

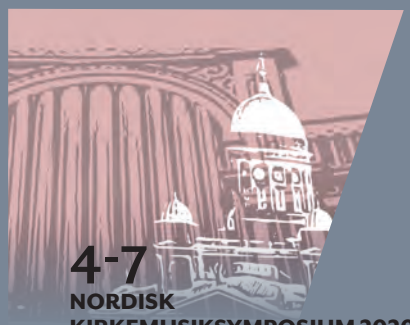

4-7
NORDISK KIRKEMUSIKSYMPOSIUM 2020
OM DE NORDISKE KIRKEMUSIKMØDER II 1996 - 2016

18
NYT FRA KONSERVATORIERNE

12-13
REGISTERTAVLEN

11
KLUMME
NÅR DRENGENE SYNGER UDEN PIGER, ER ALTING LETTERE...

8-9
VAR DET NU OGSÅ J.A.P. SCHULZ, DER SKREV DEN MELODI?

14
NEKROLOG
KNUD VAD

16
NYE PUBLIKATIONER

10
MUSIK TIL GUDSTJENESTEN
18. SØNDAG EFTER TRINITATIS, 1. TEKSTRÆKKE

20
FORMANDEN HAR ORDET
GUDSTJENESTEN TIL DEBAT

23
KALENDER

24
DOKS'EN UD AF BOKSEN
EVA MARIA JENSEN

Aarhus - 2004

Om de nordiske kirkemusiksymposier 1996 – 2016

I den anden af to artikler tager Hans Christian Magaard læserne med på rundrejse i nordiske kirkemusikeres 85-årige, fælles møde- og inspirationsplatform. Han giver en kortfattet oversigt over kirkemusikmødernes (fra 1996 omdøbt til kirkemusiksymposiernes) historie 1996 - 2016, og belyser deres emner og indhold. I de seneste 20 år har arrangementerne markant ændret profil i retning af et langt mere bredspektret indhold til gavn for alle, der søger faglige impulser til arbejdet i folkekirkens stadigt voksende musikarbejde.

Den første artikel blev bragt i Organistbladet 4, august 2019.

Af Hans Christian Magaard

FJERDE RUNDE:
Göteborg (1996)
Helsingfors (2000)
Aarhus (2004)
Stavanger (2008)
Reykjavik (2012)

Sverige indledte kirkemusikmødernes fjerde runde, men stillede, for fortsat at ville tage del i det fællesnordiske samarbejde, krav om en gennemgribende ændring af programudformning og – ikke mindst – indhold. Efter at svenskerne på et møde i Nordisk Kirkemusikråd, hvor Finland stærkt plæderede for fælles fortsættelse, havde sikret sig, at de øvrige nordiske lande gik ind for forslaget om en omstrukturering af arrangementerne, påtog de sig at forberede det næste møde i rækken, nu med titlen Nordisk Kirkemusik Symposium. Man omskrev statutterne for at muliggøre et bredt oplagt symposium, hvor repertoireseminarer, forelæsninger og debatter skulle prioriteres højt. Men også gudstjenester og liturgi fik en fremskudt placering *"med særlig hensyntagen til musikkens opgave i gudstjenesten, nu og i fremtiden"* (Bo Svensson, formand for Kyrkomusikernas Riksförbund). De tidligere kirkemusikmøder havde ofte spejlet kirkemusikkens fornyelse, derved at udelukkende nykomponeret musik blev opført. Ved symposiet i **Göteborg** i september **1996** skulle præsenteres et kirkemusikalsk repertoire, det bedste hvert land kunne tilbyde, af såvel nyskreven som allerede eksisterende kirkemusik, af høj kvalitet og med stor anvendelighed.

Helhedsindtrykket blev broget, men tilslutningen (hen imod 1.000 deltagere) var stor, og NKS 1996 vil gå over i historien som velarrangeret og mangesidigt. For første gang blev Nordisk Kirkemusikråds hæderspris uddelt: til to af Nordens mest betydningsfulde musikpersonligheder, komponisten og kirkemusikeren Egil Hovland og korpædagogen og komponisten Carl Bertil Agnestig.

Ved kirkemusiksymposiet i Göteborg 1996 opførtes dansk musik af D. Buxtehude, C.E.F. Weyse, Svend S. Schultz, Michael Bojesen, Jakob Lorentzen, Bjørn Hjelmborg, Bernhard Lewkovitch, Thomas Laub, Niels La Cour og Vagn Holmboe. Følgende danske kor og ensembler medvirkede: Det Kgl. Danske Musikkonservatoriums Børne- og Ungdomskor under ledelse af Margrethe Enevold, Sct. Peders Koncertkor under ledelse af Karsten Blond, samt organisterne Jakob Lorentzen og Søren Christian Vestergaard. Margrethe Enevold holdt foredrag "Om børnekorarbejde", Ole Brinth og Henrik Christiansen om "Gudstjeneste i 2000-tallet" og Thomas Viggo Pedersen om "Visioner om gudstjeneste og kirkemusik i 2000-tallet". Der afholdtes repertoireseminarer for børnekor (Margrethe Enevold og Jytte Lundbak) samt for blandet kor (Bent Frederiksen og Mads Bille). Desuden gav Peter Langberg, Ann-Kirstine Christiansen og Peter Elkjær Petersen under symposiet en række koncerter på det transportable klokkespil fra Olsen Nauens Klokkestøperi i Tønsberg.

Barn i Guds tid - Stavanger 2008

Norsk solistkor - Stavanger 2008

Finland skulle påtage sig planlægning af det efterfølgende kirkemusiksymposium, som fandt sted i **Helsingfors** i jubelåret **2000**. Forventningerne blev i rigt mål indfriet. Dog savnedes repertoire-seminarerne med gennemgang af kormusik. Også ved denne lejlighed uddeltes hæderspriser: Til den tidligere dirigent for det finske radiokor og professor ved Sibelius-akademiet Harald Andersen, samt den norske komponist og kirkemusiker Knut Nystedt. I den finsk-ortodokse Uspenskij-katedral fik den finske komponist Einojuhani Rautavaras store korværk "Vigilia" en fremragende opførelse i en reprise fra Kirkemusikmødet i Helsingfors i 1978. Et koncert-krydstogt til Tallinn, hvor der var arrangeret kor- og orgelkoncerter med estiske udøvende, indgik som et bemærkelsesværdigt element i det velarrangerede symposium.

Ved Nordisk Kirkemusik Symposium i Helsingfors, "Jubilemus 2000" opførtes dansk musik af D. Buxtehude, Bernhard Christensen, John Frandsen, Bo Grønbech, Vagn Holmboe, Jørgen Jersild, Rued Langgaard, Bernhard Lewkovitch, Jesper Madsen og Peter Møller. Fra Danmark medvirkede vokalensemblet Gaia under ledelse af Søren Kinch Hansen, organisterne Hanne Kuhlmann og Søren Christian Vestergaard samt Jette Rosendal, Else Marie Mouritsen (violin) og Marie Falk (violoncel). Svend Prip holdt foredrag om "Orglet, instrument eller stilmøbel". Ole Brinth om "Nye Salmer i Norden", ligesom han deltog i paneldiskussionen "Tänk om sången tysnar!"

Depechen blev ved den afsluttende højmesse i Helsingfors – med uropførelse af Bo Grønbechs "Deo gratias e processio ad extra" for tre kor, orgel og messingblæsere – videregivet til Danmark, som skulle tage ansvar for afvikling af Nordisk Kirkemusik Symposium **2004** i **Aarhus**. Det lykkedes ved den lejlighed at fastholde det store deltagerantal, idet hen ved 1.000 deltagere og medvirkende blev registreret. Bemærkelsesværdigt – og populært blandt deltagerne – var genindførelse af nationale repertoire-seminarer for kor, med præsentation af såvel blandet som ligestemmigt korrepertoire. Hertil kom nyskabelsen med repertoire-seminarer i orgelmusik til liturgisk brug. Den store symfonikoncert, som indgik for første gang i Göteborg i 1996 med en opførelse af Otto Olssons "Requiem", blev på bedste vis videreført ved en koncert i Århus Domkirke med en opførelse af Rued Langgaards værk "Endens tid". Ekskursions-idéen fra Finland blev fulgt op med en tvedelt model: særligt orgelinteresserede kunne deltage i en ekskursion til Haderslev med orgeldemonstration i domkirken og efterfølgende koncert i Brødremenighedens Kirkesal i Christiansfeld. Særligt kor- og pædagogikinteresserede kunne vælge en ekskursion til Esbjerg med besøg på Syddansk Musikkonservatorium og efterfølgende koncert i Sædden Kirke. Blandt symposiets mange arrangementer, fremhævede mange opførelsen af "Nordisk Stabat Mater" (satser af Svend Nielsen, Arne Mellnäs, Bent Lorentzen, Svend-David Sandström og Ib Nørholm) med kammerkoret Camerata.

Ved Nordisk Kirkemusik Symposium i Aarhus opførtes dansk musik af Peter Møller, Jesper Madsen, D. Buxtehude, Niels W. Gade, Niels la Cour, Rued Langgaard, Carl Nielsen, Bent Lorentzen, Michael Bojesen, Martin Stig Andersen, Henrik Nørfelt, Knud Jeppesen og Kai Senstius. Følgende danske kor og ensembler medvirkede: Raphaëlis Consort, Treenighedskirkens Drenge- og Mandskor under ledelse af Lone Gislinge, Aarhus Symfoniorkester og Den Jyske Operas Kor under ledelse af Søren Kinch Hansen, Sct. Clemens Kantori under ledelse af Carsten Seyer-Hansen, Kammerkoret Camerata under ledelse af Michael Bojesen, Herning Kirkes Drenge- og Mandskor under ledelse af Mads Bille, Folkekirkens Ungdomskors Landskor under ledelse af Morten Bech, Vokalensemblet Gaia og Det Jyske Musikkonservatoriums Symfoniorkester under ledelse af Lars Ulrik Mortensen. I øvrigt medvirkede fra Danmark organisterne Svend Prip, Inga Lindmark, Ole Brinth, Søren Christian Vestergaard, Christian Blom Hansen, Ulrik Spang-Hanssen, Christian Præstholm, Bent Frederiksen og Anders Riber, klokkenist Ann-Kirstine Christiansen, sopranen Nina Pavlovski, tenoren Johnny van Hal og barytonen John Lundgren, cellisten Niels Ullner, Jette Rosendal (sopran), Marie Degner Troelsen (alt), Søren Kjær (tenor) og Simon Schelling (bas). Følgende danske holdt foredrag: Ian U. Heilmann (Dansk repertoire for orgel), Lars Ulrik Mortensen (Masterclass, Mozart: Requiem), Michael Bojesen (Korklang) Niels Henrik Arendt (Forskellige gudstjeneste-former), Ivar Mæland (Fremtidens kirkemusiker), Mads Bille (Dansk aftensang efter anglikansk forbillede), Morten Bech (Dansk korrepertoire for lige stemmer), Steen Lindholm (Korforum og Dansk korrepertoire for blandet kor), Ebbe Marxen, Claudia Zachariassen og Sven-Ingvart Mikkelsen (Orglet, monument, maskine eller musikinstrument), Willy Egmose (Rytmiske Salmer i Norden) samt Bine Katrine Bryndorf (Den Danske Salmebog, 2003).

I **2008** afholdtes Nordisk Kirkemusik Symposium i **Stavanger** i Norge, europæisk kulturby 2008. Også her afholdtes

Sokkelund Sangkor, dirigent Morten Schuldt-Jensen, og Kristian Krogsøe - Reykjavik 2012

ekskursioner i form af en orgelsafari på Nord-Jæren eller til Utstein Kloster samt åbningskoncert, nationale koncerter, festgudstjeneste og en symfonisk koncert i form af en fransk aften med Stavanger Symfoniorkester, som opførte værker af de to kirkemusikalske giganter Messiaen (orkester-udgaven af "L'Ascension") samt César Franck (Symfoni i d-mol). Forelæsninger og repertoire-seminarer var koncentreret i en enkelt blok (blandt emnerne var "Kirkemusikerrollen og kunstnerisk indhold og identitet" (Henrik Tobin) og "Nyere nordiske salmer", til fordel for en række "præsentations-koncerter" og musikgudstjenester. Heriblandt kan fremhæves: Bach-orgelkoncert med Leo van Doeselaar, Messen "Barn i Guds tid" med tekst af Eyvind Skeie og musik af Johan Varen Ugland, samt det afsluttende arrangement "Fra brudemarch til Aftensalme". Deltagerantallet var i Stavanger knap 500, heraf flest fra Sverige (ca. 200), fra værtslandet Norge (ca. 150) samt fra Danmark (ikke mindre end 110!).

I **2012** var det 20. nordiske kirkemusik-møde henlagt til Island og hovedstaden **Reykjavik**. Også her indgik i programmet orgelsafari til nye og historiske orgler i hovedstadsområdet, åbningskoncert, nationale koncerter og festgudstjeneste. Seminarerne var ved dette symposium atter blevet et fokusområde med en række emner, hvoriblandt kan fremhæves: Orgel-improvisation, Korimprovisation, Salmer i dans og bevægelse, og Rytme i orgel og kor. Samtlige seminarer var dublerede, hvilket gav mulighed for den enkelte deltager for at deltage i to forskellige. Symposiets festmiddag fandt sted i Reykjaviks nye Musikhus og Konferencecenter HARPA med koncertsalen Eldborg.

Ved Nordisk Kirkemusik Symposium i Reykjavik opførtes dansk musik af Peter Møller, D. Buxtehude, Niels W. Gade, Niels la Cour, Bernhard Lewkovitch, Leif Kayser og Svend Nielsen. Følgende danske kor medvirkede: Sokkelund Sangkor under ledelse af Morten Schuldt-Jensen. I øvrigt medvirkede fra Danmark organisterne Kristian Krogsøe og Ruben Munk. Anne-Mette Riis ledede et seminar med "Salmer i sang og bevægelse", og Lotte Smith-Petersen forestod præsentation af udvalgte, nye danske salmer.

Deltagerantallet var ved symposiet i Reykjavik registreret anderledes og med interessante nye vinkler:
I alt deltog knap 500, heraf (atter) flest fra Sverige (224), 106 fra Danmark, 72 fra Finland, 61 fra Norge og 23 fra Island. Det lave antal fra værtslandet skyldes bl.a. at de medvirkende korsangere var registreret separat: 173 fra Island, 32 fra Finland, 30 fra Sverige, 28 fra Danmark og 25 fra Norge. Desuden havde man valgt at registrere de 30 medvirkende organister, korledere, vokalsolister og seminarledere separat.

FEMTE RUNDE:
Göteborg (2016)

Med det 21. kirkemusikmøde i **Göteborg** blev i **2016** taget hul på femte runde, som fortsættes i Helsingfors i 2020. I velkomsten til symposiet i Göteborg "Kyrkomusikkens kraft" skriver projektleder Ingela Sjögren: *"Kirkemusik er nødvendig i dagens samfund, og kirkemusikkens enorme kraft mærkes såvel i kirken som i det omkringliggende samfund. Programmet er fuldt af koncerter, gudstjenester, seminarer, stimulerende samtaler og møder. Symposiet byder på grænseløse muligheder for refleksion, inspiration og efteruddannelse".*

Elementerne var uændrede i forhold til de seneste symposier: åbningskoncert, nordisk orgelkoncert (hvor Vibeke Vanggaard, fremførte Peter Bruuns 5-satsede "Vuggesang", der bygger på Luthers julesang "Fra Himlen højt"), en barokkoncert, nationale koncerter samt afsluttende festgudstjeneste. Ved den danske nationale koncert medvirkede Sct. Peders Ungdomskor (som ved symposiet i Göteborg i 1996) under ledelse af Karsten Blond. På programmet stod værker af danske komponister som Michael Bojesen, Henrik Colding-Jørgensen og Jesper Madsen samt af nordmændene Egil Hovland og Knut Nystedt. Lasse Toft Eriksen var orgelsolist og præsenterede syv koraler fra sin og forlaget Mixturs

Hallgrimskirkja Reykjavik 2012

Nidaros Jentekor - Göteborg 2016

monumentale trebindsudgave af danske orgelkoraler. Desuden bød symposiet på koncerter med opførelse af Fredrik Sixtens "Requiem", som kombinerer den klassiske latinske requiem-tekst med nyskrevne svenske tekster af Bengt Pohjanen, samt "Natten är Framskriden", et langfredags-oratorium af Pär Olafsson.

Fra den vidtfavnende palet af foredrag og seminarer kan fremhæves a. Henrik Tobins indlæg om bogen "Ett gemensamt kosmos" (som alle symposiets deltagere havde modtaget på forhånd, og som fra arrangørernes side var tænkt som oplæg til en dybdegående debat om kirkemusikkens situation), b. Camilla Sarmers foredrag om "El Sistema", et emne, der ikke direkte syntes at have kirkemusikalsk relevans, men handlede om børne- og ungdomsarbejde, om udvikling af sociale kompetencer og samfundsmæssige gevinster ved seriøs beskæftigelse med musik, c. om kunstnerisk doktoranduddannelse, som især i Finland fremtræder mere udviklet end i de øvrige nordiske lande, d. det daglange seminar "Unge stemmer i nye tider" med indlæg ved norske Ulrika Bergroth-Plur om projektet "Den syngende skole", ved svenskerne Marit Torkelson og Gunnel Fagius samt danske Heidi Kudahl, som fortalte om tilblivelsen af "Sangens Hus". Desuden indgik i dette seminar korprøver og koncerter med Göteborg Domkyrkas Goss- och Flickkörer, Nationelle Ungdomskören, Gustavi Ungdomskör fra Göteborg, Nidarosdomens Jentekor og Sct. Peders Ungdomskor fra Randers. Endelig kan nævnes et seminar om orgeludviklingsprojektet "En historie om orgeleleverne fra Lidingö Församling".

Afslutning

Ved afslutningsgudstjenesten i Vasakirken gik stafetten videre til Finland, som overtog formandskabet for Nordisk Kirkemusikråd og arrangerer symposiet i 2020. Debatten om kirkemusikkens stilling i samfundet og dens fremtidsudsigter er vigtig. Det store kollektive hukommelsestab, der opleves i forhold til kirken, er påfaldende, og udfordringen stor med hensyn til fastholdelse af den kirkemusikalske tradition og af orglet som kirkens hovedinstrument. Der var til symposiet i Göteborg for første gang ikke udgivet en programbog. Den savnes i dag som dokumentation og som en situationsrapport om den kirkemusikalske situation i Norden år 2016. Som man kan læse i Organistbladet, november 2016: *"Man savnede i nogen grad baggrundsstof om komponister, værker og udøvende, men den slags oplysninger kan jo heldigvis findes med nogle få klik!"*

Det er glædeligt at konstatere, at de nordiske kirkemusikmøder efter 85 år fortsat har bevågenhed, og at danske kirkemusikere i så stort antal tilmelder sig arrangementerne på denne fællesnordiske møde- og inspirationsplatform. Må det også være tilfældet i 2020!

Nordisk Kirkemusik symposium 2020

Det 22. nordiske kirkemusiksymposium finder sted 10.-13. september2020 i Helsingfors. Det vil omfatte omkring 60 arrangementer, med stor bredde, men med tyngdepunktet på ny finsk kirkemusik.

Hvert enkelt af de 5 nordiske lande sender et kor og en orgelsolist, der skal repræsentere landet ved en nationalkoncert i Domkirken og deltage i den afsluttende festgudstjeneste. Roskilde Domkirkes Pigekor og Morten Ladehoff er Danmarks repræsentanter.

Roskilde Domkirkes Pigekor har eksisteret siden 1996 som en del af Domsognets børne- og ungearbejde. Piger i alderen 9-22 år udgør tilsammen koret, der er delt i et børnekor, et juniorkor og et pigekor. Sangpædagog og korleder er Christa Brix Hauser.

Morten Ladehoff er organist i Skive Kirke. Han er uddannet både som organist og komponist, har vundet priser ved komponist- og orgelkonkurrencer og underviser på Det Jyske Musikkonservatorium.

Ved afslutningsgudstjenesten er det skik, at afslutningsværket skrives af en komponist fra det land, der overtager formandsposten i Nordisk Kirkemusikråd og arrangerer det følgende kirkemusiksymposium. I 2024 er Danmark arrangør af symposiet, og Merete Kuhlmann skriver Exitus-satsen.

www.nks2020.fi
facebook.com/nordisktkyrkomusik-symposium@nks2020

Af Merete Wendler, gymnasielærer, organist og komponist

Var det nu også J.A.P. Schulz, der skrev den melodi?

Perspektiver på melodien til *Vi pløjed' og vi så'de*

Melodien til høstsalmen *Vi pløjed' og vi så'de* er ifølge noterne til koralbogen siden o. 1810 blevet tillagt J.A.P. Schulz. Men ingen steder er det fastslået med sikkerhed, at Schulz er komponisten. Med Schulz som komponist står i salmebogen også Sig månen langsomt hæver - på tysk *Der Mond ist aufgegangen* - som stammer fra tredje bind af *Lieder im Volkston* fra 1790. Her er der ingen tvivl om hvem der er ophavsmanden.

I forbindelse med udfærdigelsen af et essay om Schulz' vokalproduktion til en kommende udgivelse af en biografi om Schulz skrevet af universitetslektor emeritus Sten Høgel har jeg siddet og spillet mig igennem et udvalg af Schulz' mange folkelige sange. I første bind af *Lieder im Volkston* fra 1782 står sangen *Trost für mancherlei Tränen* med Christian Adolph Overbecks tekst, hvis første linjer lyder *Warum sind der Thränen/unterm Mond so viel*. I Nils Schiørrings prisopgave fra 1934 er sangen klassificeret som "klubvise", en populær viseform hos 1700-tallets borgerskab, når der skulle spilles og synges.

Det er bemærkelsesværdigt så meget *Trost für mancherlei Thränen* ligner verset til *Vi pløjed' og vi så'de*. Prøv at se her. Jeg har skrevet salmemelodien (i den udgave, som er mest brugt, nemlig udgaven fra forrige salmebog) ind oven over Schulz' visesats. Det kniber i t. 5, men ellers passer harmonikken, og en del af vejen ligger melodien simpelthen øverst i *Trost für mancherlei Thränen*, eller den ligger nede i bassen i akkompagnementet (t. 3). Omkvædet mangler, men ellers passer pengene.
I noterne til koralbogen står der to henvisninger ved salmemelodien, én til Max Friedländers standardværk om udviklingen af den tyske lied i det 18. århundrede [1] og én til en artikel i *Højskolebladet* fra 1891.

Friedländer har en tekst, *Bauernlied*, forfattet af Matthias Claudius, der i en periode var redaktør på bladet *Der Wandsbecker Bothe*, hvori han i 1782 trykte teksten til Bauernlied. I Claudius' tekst er der et trelinjet omkvæd, som synges af alle efter en forsanger har sunget verset. Der mangler anden halvdel af verset i forhold til længden af verset i *Vi pløjed' og vi så'de*.

Vers 1 **[Der Vorsänger]**
Im Anfang wars auf Erden
nur finster, wüsst, und leer;
und sollt was seyn und werden
musst' es wo anders her.

[Coro. Alle Bauern]
Alle gute Gabe
kam oben her, von Gott,
vom schönen blauen Himmel herab!

Der er som det ses ikke meget høst over første vers af Claudius' tekst, men senere slår forfatteren over i et efterårs-univers, som Gud så bliver prist for i hvert omkvæd.

Claudius siger om melodien, at den stammer fra Italien, og at han har gengivet den så godt han nu kan huske den. Men at det står enhver frit for at forbedre den eller lave en anden melodi. Der er desværre ikke trykt nogen melodi i Friedländer, men Friedländer siger, at han ikke har meget til overs for Claudius' melodi. Til gengæld står den melodi, vi kender i dag, i melodisamlingen til August Ludwig Hoppenstedts *Lieder für Volksschulen*[2], men her er Schulz ikke krediteret. Det er han derimod i en anden udgivelse, nemlig Friedrich Wilhelm Lindner, *Musikalischer Jugendfreund*[3]. Hoppenstedt og Lindner bringer melodien i samme udsættelse, hvori verset er delvist unisont - mere end i den koralbogsudgave, vi bruger - og delvist to- og trestemmigt. Kun omkvædet er firstemmigt. Friedländer skriver, at den melodi der står i Hoppenstedt, ikke med sikkerhed kan tilskrives Schulz. Så er vi lige vidt.

I *Højskolebladet* fra 1891 kan man læse en lille artikel af Jakob Knudsen, som handler om, hvordan han i en landsbykirke i England hørte salmen på engelsk og fik lyst til at skrive en dansk oversættelse. Den "oversættelse" er identisk med den tekst, vi synger i Den Danske Folkekirke i dag. I den engelske salmebog, Jakob Knudsen har haft i hånden, har Schulz stået som komponist til melodien, som i *Højskolebladet* står trykt i 4-stemmig koraludsættelse.

Hvad skal man få ud af alt dét? Ja, selvfølgelig stadig usikkerheden om oprindelsen af melodien til *Vi pløjed' og vi så'de*, men i det mindste også et vink om hvorfor melo-

ULZ

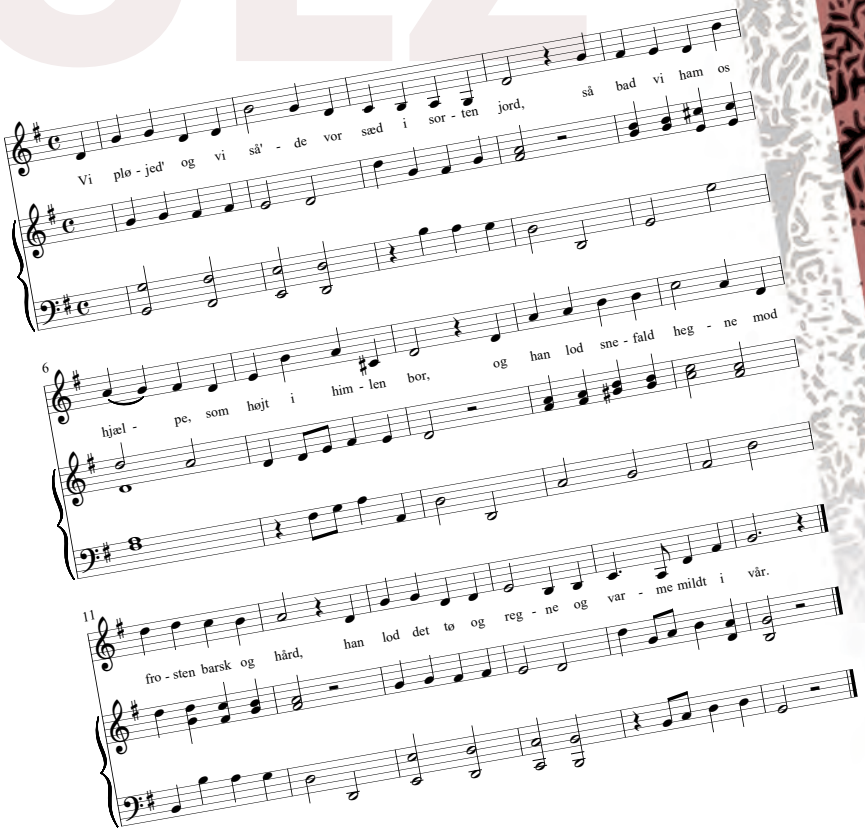

Johann Abraham Peter Schulz (1747-1800)

dien i dag tilskrives Schulz. Spørgsmålet er, om Schulz har "lånt" sin egen melodi fra *Lieder im Volkston*, tilføjet melodi til omkvædet og tilpasset den Claudius' tekst? Eller om en anden komponist har gjort det? Parodiprincippet, altså dét at man lånte af sig selv og andre, når man komponerede, trivedes i bedste velgående på Schulz' tid, så begge dele er en mulighed. Men når man sammenholder Schulz' folkelige melodier med melodien til *Vi pløjed' og vi så'de*, er der noget temmelig u-Schulz'sk over den tunge salmemelodi, så måske det har været en kollega til Schulz, der begik melodien? På den anden side er udsættelsen fra Hoppenstedt og Lindner ret typisk Schulz i al sin enkelhed. Tja!?

Sten Høgels Schulz-biografi ventes at udkomme i 2020 på Sangens Hus' Forlag med titlen *Johann Abraham Peter Schulz, den folkelige fællessangs far*. Musikforskningsbibliotekar Anne Ørbæk Jensen har sørget for billedmaterialet, og jeg har bidraget med et essay om Schulz' musikalske univers.

1) *Das deutsche Lied im 18. Jahrhundert (Stuttgart og Berlin, 1902).*

2) *Melodien zu den Liedern für Volksschulen (Hannover, 2. bearbejdede udgave, 1800).*

3) *Musikalischer Jugendfreund 1 (Leipzig, kort efter 1800).*

Sten Høgel ved Schulz' barndomshjem i Lüneburg, sommeren 2019. Foto: Kirsten Høgel.

 Af Mikael Garnæs

18. søndag efter trinitatis, 1. tekstrække

Foto: Martin Mydtskov Rønne

Birgitte Ebert, domorganist i Ribe, fortæller om sine musikvalg

Birgitte Ebert vælger som regel motet ud fra søndagens tekst, men ofte præ- og postludium efter salmerne, allerhelst en koral over første salme eller en af salmerne, der er placeret rundt om prædikenen. Hun vælger sjældent en orgelkoral som postludium; efter nadveren skal der ikke indføres væsentligt nyt materiale til gudstjenesten, kun afrundes. Hun spiller kort, højst ca. 2 minutter, og har flere gange bedt menigheden om at gå ud under postludiet, hvis de har lyst, men de gør det desværre ikke! Hun tilstræber at ramme toneart, stilperiode eller karakter fra første og sidste salme i præ- og postludium.
Domkirkens kor består af 10 sangere, trænede sangere fra Ribe Kammerkor i alt, tenor og bas og yngre pigekorssangere på sopranen. Det giver både stabilitet og friskhed i klangen. De synger selv et kort Halleluja, som intoneres af en bassanger med stemmegaffel, og her skifter man mellem 10-15 forskellige korvers. Der er 25 minutters forprøve til salmeøvning og korsatser, så man når kun korte 3- til 5-stemmige satser. Der synges dog altid flerstemmigt, om der så kun står tre sangere i ferietiden.
Teksterne til 18. søndag efter trinitatis centrerer sig om 1. og 2. trosartikel, Fader og Søn. Teksterne handler om, hvem Gud er, og hvem Kristus er, og hvordan mennesket står i forhold til dem.
Som præludium spiller Birgitte Ebert Gottfred Matthison-Hansens orgelkoral over "Lovet være du, Jesus Krist". Som motet vælges vers to af G. Erythræus' "Nu bede vi den Helligånd", der frembærer melodien smukt og roligt, og hvor kristologien er tydeligere end den fremstår i salmebogens nr. 289.

Musikvalg
Præludium: Gottfred Matthison-Hansen: *"Lovet være du, Jesus Krist"*
Motet: G. Erythræus: *"Nu bede vi den Helligånd"* fra Korkoraler til kirkeåret
Postludium: Buxtehude: Ciacona fra *Præludium, fuga og ciacona i C-dur*

PIANOKOMPAGNIET

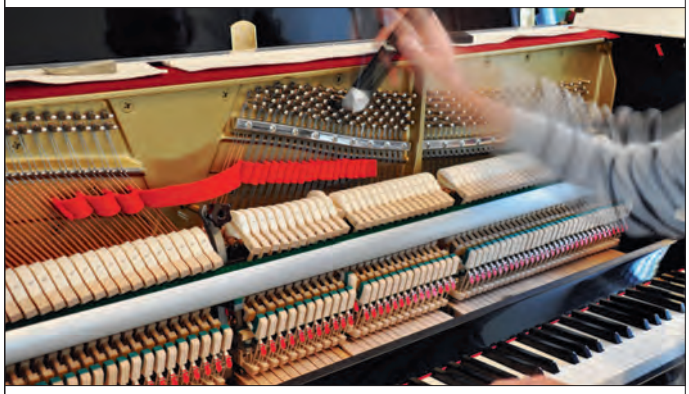

Pianokompagniet er et team af erfarne klaverstemmere og instrumentmagere.

På vores værksted findes altid et udvalg af brugte istandsatte klaverer og flygler af anerkendte fabrikater, blandt andet nyere brugte japansk producerede Yamaha klaverer og flygler.

SCHIMMEL PIANOS

Pianokompagniet forhandler Schimmels klaverer og flygler.
Schimmel er grundlagt i 1885 og produceres i Braunschweig, Tyskland.

Pianokompagniet · Åbyvej 79 · 8230 Åbyhøj · tlf. 7023 8088 · aar@pianokompagniet.dk
www.pianokompagniet.dk

KLUMME Af Susanne Thesbjerg, organist i Sankt Hans Kirke, Odense

Når drengene synger uden piger, er alting lettere...

Det er august, sommerferien var som altid for kort, efteråret er lige om hjørnet, og årets store hjul skal trædes i gang. Jeg er tilbage på min cykel med en podcast i ørerne og destinationen: "endnu en 3. klasse i Odense C"! Jeg har et eneste formål, at sælge, efter min mening, verdens bedste idé - nemlig at synge i drengekor! Jeg har slået følge med min fantastiske naboorganist og kollega, der sælger idéen om pigekor på lige fod, og sammen imødekommer vi den moderne efterspørgsel på den kvalitative inklusion i Folkeskolen.

Utallige af de her morgener fravælger jeg at spise havregrød og læse Åberg med mine egne børn inden dagen egentlig begynder, til fordel for mødet med en skoleklasse, hvor man igen har tre minutter til at sælge idéen om at gå til drengekor. Det klassiske møde med 13 fodbolddrenge, der ellers aldrig har overvejet kor som en egentlig mulighed i deres liv, stirrer på mig. Kroppen skriger på kaffe ved synet af trætte skolelever på vej til morgensang. "God morgen" siger en skoleleder, og et træt "god mooorgen" responderes fra salen, inden der bliver stemt i, på en tilfældig sang, der strækker sig fra alt mellem YouTube-videoer hvor børnene kan mime med, over Kim Larsen-sange, til sang hos byens bedre borgerskab, hvor selv vi "unge" organister kommer til kort, når en hel skole stemmer i på Chr. Richardts "en stille høstlig brusen".

Og så står vi her, og har et kort øjeblik til at vinde deres tillid. Jeg hører mig selv sige: "Hej drenge, jeg har en klub - forbudt for piger" og bliver samtidig helt kvalm ved at høre den samme indledende sætning for 10. gang på to uger, men jeg véd, at det virker – drengene er på! Jeg fortsætter med "Vi spiller Fortnite og bordfodbold i pauserne", vel vidende at jeg ikke aner noget om nogen af delene! "Og nå ja, vi synger for resten også!" mens jeg remser op, hvad vi har lavet af spændende projekter de forgangne år. Flere og flere odenseanske skoler har lukket op for at vi må lytte på hver enkelt elev, for derefter at sende en ekstra opfordring hjem til udvalgte elever. Det er vigtigt for mig at pointere, at alle drenge er mere end meget velkomne til kor, men jeg er da ikke bleg for at indrømme, at det letter mit kor-arbejde gevaldigt, hvis bare en brøkdel af drengene kan intonere en smule rent.

Vi er nu startet 3. sæson i Odense Drengekor, der nu består af knapt 30 sopraner, og fra denne sæson bygger vi ovenpå med en herregruppe. Takket være godt kollegaskab med min naboorganist og velvilje fra skoleledere kan det lykkes. Visheden om hvad sang og musik gør ved os, minder drengekoret mig igen og igen om, hvorfor jeg gør det. Fordi det lyder ufatteligt fedt når 30 drenge fylder kirken med sublim flot lyd, men endnu mere fordi her dannes stærke fællesskaber på tværs af skole, familie og anden social kontekst. Fodbolddrenge, svømmedrenge, computerdrenge, alle drenge mødes her i det unikke fællesskab hvor der er lige meget brug for alle, hvor ingen kan undværes, hvor ingen er vigtigere end andre, og hvor social baggrund er visket bort.

Vi er et ungt uerfarent drengekor, der skriver sin egen historie. Her synges både spirituals, danske sange, popsange og klassiske kendte satser fra værker som drengene skal lære at kende. Det er et fællesskab om sang og musik, forbudt for piger(!), hvor drengestemmerne kan få frit løb, og hvor der knyttes bånd. Drenge elsker sang og musik lige så meget som piger. Så lad drengene synge alene! Vi har brug for drengene som mandsstemmer i alle vores andre kor, så tag stafetten op – og lad drengene gjalde i deres egne bordfodbold/Fortnite-fællesskaber, hvor vi som kirkemusikere har musikalske kompetencer til at løfte det skolerne ikke formår, og hvor vi samtidig kan give dem et fundament, et værdisæt og en tro på noget større, som vi tør stå ved! God korsæson – med eller uden drenge!

KOMPETENCEFONDEN ÆNDRER KARAKTER

Ved overenskomstforhandlingerne 2018 blev der oprettet en ny Kompetencefond "Den Statslige Kompetencefond". Dette indebærer bl.a. at Kompetencefonden ikke længere administreres af Uddannelsesudvalget under Kirkeministeriet, men af Kompetencesekretariatet.
De statslige overenskomstparters nye fond giver i fremtiden mulighed for at søge om støtte til:

· Uddannelses- og kursusgebyr (ekskl. moms)
· Materialer
· Transport og ophold

Læs mere på Kompetencesekretariatets hjemmeside:
www.kompetenceudvikling.dk

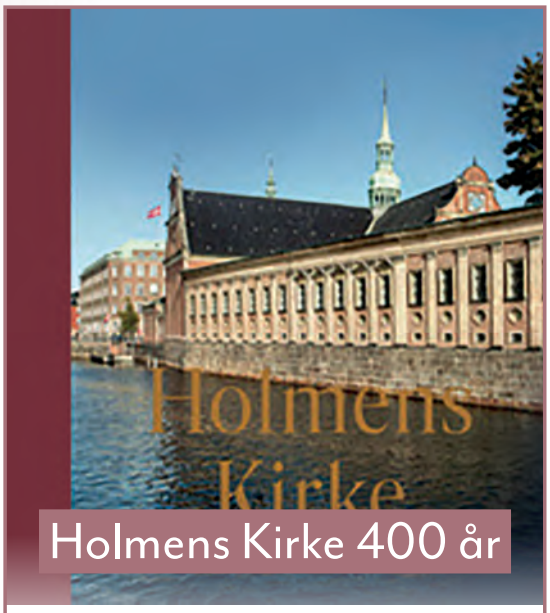

Holmens Kirke 400 år

Flådens kirke fejrer i år 400 års fødselsdag, hvilket bl. a. markeres med udgivelse af en jubilæumsbog og en række koncerter. Tordenskjolds fødselsdag markeres d. 28. oktober under medvirken af søværnets tambourkorps, og 7. november er der festkoncert med Copenhagen Phil, der under ledelse af Michael Schønwandt opfører værker af Niels W. Gade og Mozart.
www.holmens.kirke.dk

Orgeljahr 2019 i Hamburg

I anledning af orgelbygmesteren Arp Schnitgers 300 års dødsdag fejrer Hamburg i år mangfoldigheden i orglet med koncerter, rundvisninger, udstillinger, konferencer og mange andre events. Byen Hamburg rummer mere end 300 orgler af alle størrelser og fra alle epoker, ikke blot i kirker, men også i koncertsale (byens nye vartegn, Elbfilharmonien, har f. eks. fået et stort nyt Klais-orgel), i NDRs radiohus, på universitetet, skoler, private rum og sågar fængsler. På Museum für Kunst und Gewerbe kan man indtil 3. november se udstillingen "Manufaktur des Klangs. 2000 Jahre Orgelbau und Orgelspiel " med 14 historiske orgler, interaktive aktiviteter mm.
www.orgelstadt-hamburg.de

Spil Dansk Ugen

I uge 44, fra 28. oktober til 3. november, afholdes Spil Dansk Ugen, hvor en række musik- og kulturorganisationer samarbejder om at udbrede dansk musik. I år omfatter den bl. a. en stor sangkonkurrence "Alsang 2020". Som koncertarrangør kan man også indtaste sit eget arrangement på hjemmesiden.
spildansk.dk

2 X i kalenderen
Husk at sætte kryds i 2020-kalenderen allerede nu, så du ikke går glip af årets bedste muligheder for at møde DOKS-kolleger og kirkemusikere fra hele norden. DOKS' årskursus finder sted d. 27.-29. april i Esbjerg og Nordisk Kirkemusiksymposium i Helsingfors d. 10.-13. september. Der åbnes for tilmeldinger til NKS2020 midt i januar. Symposieafgiften bliver EUR 250 ved tidlig tilmelding.

PFA

PFA-medlemsmøder

Mere til dig

Organister, præster og kordegne var blandt de personalegrupper i folkekirken, der i august-september var inviteret til temaaften i en række byer landet over, hvor det fælles pensionsselskab PFA stod som indbyder. Der blev orienteret om, hvordan man kan organisere sin økonomi med henblik på pension, og der blev kraftigt opfordret til, at den enkelte tager en snak med sin PFA-rådgiver.

PFA har desuden den politik, at det giver god økonomisk mening at satse på den psykiske og fysiske trivsel, og der var arrangeret workshops om mental balance og fysisk trivsel. Der var mulighed for at tale med en rådgiver – få massage, zoneterapi, træningsvejledning, mad og drikke og deltage i en konkurrence. Ph.d. Anders Raastrup Kristensen fortalte spændende om "det grænseløse arbejdsliv" med udgangspunkt i sin bog af samme navn..

Lille Skiveren

Alle medlemmer af DOKS har nu mulighed for at komme i betragtning til én uges ophold i Jens Otto Krags hus Lille Skiveren (syd for Skagen).
Der udloddes to uger i begyndelsen af 2020:
Uge2, 3.- 10. januar, og uge 9, 21. - 28. februar.
Lejemålet går fra fredag kl. 16 - fredag kl. 12.
Pris: kr. 2.000.

Huset er charmerende og veludstyret med 8 sovepladser, stort køkken, to atelierer samt to stuer.

Skriftlig ansøgning inden den 1. november 2019 til DOKS' sekretariat på **doks@doks.dk**
Der vil herefter blive foretaget lodtrækning.

LITURGIARBEJDE – HVAD SKAL DER SKE MED GUDSTJENESTEN?

Læs baggrundsmateriale og bidrag til debatten på Folkekirken.dk.
Her kan man også se hvor der arrangeres debatmøder og konferencer i den kommende tid.

DE ÅBNE DØRES KIRKE?

Folkekirkens Uddannelses- og Videnscenter afholder en tværfaglige gudstjenestekonference for organister, præster og lægfolk d. 27.-29. januar 2020 på Galleri Emmaus i Haslev. På programmet står forholdet mellem kultur og gudstjeneste. Dr.theol. Peter Lodberg vil tale om kristendommens kulturelle og overkulturelle dimensioner, og lektor Kirstine Helboe holder foredrag om samtidskultur og gudstjeneste.

Årets internationale navn er Erik Hillestad, leder af Kirkelig Kulturverksted i Norge. Hillestad er medinitiativtager til den norske bevægelse 'Åpen Kirke', der arbejder for en meget rummelig kirke, der også kan favne andre religioner. Som modsvar til Hillestad medvirker den rumænske ortodokse præst Sorin Dobre, der repræsenterer en gudstjenestetradition, som er langt mere uforanderlig. Både Hillestad og Dobre medbringer nye og gamle salmer fra deres traditioner.
Pris 2.460,00 kr

Ansøgningsfrist: 28. november, 2019
www.fkuv.dk/uddannelse/den-almene-efteruddannelse/kursusprogram/kursus/2056

Nekrolog

Knud Peder Thomas Vad, 14.9. 1936 – 7.9. 2019

Det er vemodigt at høre, at organist Knud Vad, Sorø klosterkirkes tidligere organist, efter længere tids sygdom, døde d. 7. september. Han blev 82 år gammel.

Han blev uddannet ved det Kgl. Danske Musikkonservatorium. I 1960 og 64 studerede han desuden hos den navnkundige Anton Heiller.

I 1964 blev han udnævnt til organist ved Sorø klosterkirke, hvor han opbyggede det storartede musikliv, der eksisterer den dag i dag. I 1967 startede han Chorus Soranus, som nu skal videreføres af Kirsten og Knud Vads datter Kristine. For få uger siden gav Jakob Vad, Kirsten og Knuds søn, en fornem sangaften i Sorø Akademis festsal, som Knud nåede at overvære.

Knud startede Sorø Internationale orgelfestival i 1969, samt serien "Bachs kantater i Sorø kirke" i 1975. Kort forinden havde han påbegyndt en serie orgelkoncerter, hvor han på 12 aftener spillede samtlige Bachs orgelværker. Denne maratonpræstation gennemførte han flere gange med 5 års mellemrum, til sidst kronet med indspilningen af alle værkerne på i alt 9 CD´er. Han nåede at få projektet gennemført, inden eftervirkningerne af en hjerteoperation satte en stopper for hans koncertvirksomhed. Men Knud var ikke til at stoppe. Han fortsatte i flere år som organistvikar til gudstjenester rundt om i mange af omegnens kirker. I international sammenhæng havde Knud et godt navn. Fra 1978- 95 var han docent ved musikhøjskolen i Lübeck. Han var på koncertrejser som orgelspiller i det tidligere Sovjetunionen, i USA, Sydamerika og Japan, Letland, og sidst men ikke mindst i Polen, som han havde tæt forbindelse til, - også på det familiemæssige område. I mange år rejste han også udenlands som dirigent for Chorus Soranus.

På hjemmebane i Sorø klosterkirke husker vi ham for utallige skønne koncerter, når han som dirigent for Chorus Soranus og et orkester af "håndplukkede" musikere ved afslutningskoncerterne på de årlige festivalkoncerter stod i spidsen for opførelsen af de store kirkemusikalske værker som Bachs h mol messe, Verdis "Requiem," og mange flere. Altid med store sangere fra ind-og udland som solister.

Som dirigent i et repertoire, der ellers måtte forekomme fremmed for kirkemusikere, fik han mulighed for at dokumentere sine evner, da han takket være en lokal donation fik lejlighed til at dirigere DR symfoniorkestret i samtlige Beethovens 9 symfonier. Ja, endog som operettedirigent foldede han sig ud, da han drog på turné landet rundt med Strauss operetten "Flagermusen" og Léhars "Grevinde Maritza."

Efter 40 års ansættelse ved Sorø klosterkirke modtog han Dronningens fortjenstmedalje, og ved sin afgang som organist blev han hædret med Ridderkorset af Dannebrog. Da han fyldte 79, modtog han i den polske ambassade med glæde og stolthed den fornemme polske pris: GLORIA ARTIS i sølv, for sit mangeårige arbejde for polsk-dansk kultursamarbejde.

"... hvor han på 12 aftener spillede samtlige Bachs orgelværker. Denne maratonpræstation gennemførte han flere gange med 5 års mellemrum".

Ved sin død efterlader Knud Vad sig, foruden sin hustru Kirsten, 5 børn og 9 børnebørn.

Begravelsen fandt sted fredag den 13. september kl. 13.30 fra Sorø klosterkirke.

JÆGERSBORG ORGELDAGE 2019 - i Jægersborg Kirke

I anledning af Jægersborg Kirkes orgels 75 års jubilæum

Lørdag d. 28/9 kl. 10-14. Studiedag.
Præsentation af bogen "Om levende blev hvert træ i Skov – et portræt af Jægersborg Kirkes orgel", minikoncerter med nogle af festivalens solister og debat. Dagen arrangeres i samarbejde med Det Danske Orgelselskab.

Søndag d. 29/9 kl. 10. Festgudstjeneste.
Medvirkende Jægersborg Consort, Jægersborg Kirkes vokalensemble og organist Ruben Munk.

Søndag d. 29/9 kl. 16.00. Koncert.
Solist: Gerben Mourik

Søndag d. 6/10 kl. 16.00. Koncert.
Solister: Søren Christian Vestergaard – orgel og Rikke Lender - mezzosopran.

Søndag d. 13/10 kl. 16.00. Koncert.
Solist: Professor Arvid Gast, Lübeck.

Søndag d. 20/10 kl. 16.00. Koncert.
Solist: Mads Damlund.

Søndag d. 27/10 kl. 16.00. Koncert.
Solist: Jan Weinhold, Lübeck
(J. S. Bach: Kunst der Fuge).

Lørdag d. 2/11 kl. 16.00. Koncert.
Jægersborg Consort - Heinrich Schütz: Musikalische Exequien. Entré 65 kr.*
(*øvrige koncerter gratis adgang)

KURSER & EFTER-UDDANNELSE

KORET INDEFRA

Få nye vinkler på korarbejdet med Peter Hanke og Signe Sørensen: Korlederens rolle og muligheder samt interaktionen mellem korleder og korsangere.

13. SEPTEMBER 2019 KL. 10-16, SJÆLLANDS KIRKEMUSIKSKOLE

BEVÆG KORET

Få inspiration til både den kropslige og musikalske bevægelse i koret, når Birgitte Næslund-Madsen og Jonas Rasmussen udforsker korlederens muligheder for at udvikle koreografier og direktionsteknik.

30. AUGUST 2019 KL. 10-16, VIBORG DOMKIRKES SOGNEGÅRD
9. SEPTEMBER 2019 KL. 10-16, SOGNEGÅRDEN VED TOFTLUND KIRKE
24. APRIL 2020 KL. 10-16, KLOSTERMARKSKIRKEN I RINGSTED

KORLEDERSTEMMEN

Korlederens egen stemme og det vokale arbejde i korprøverne er i centrum i denne efteruddannelse, der består af fem moduler samt individuelle sanglektioner.

4. OKTOBER 2019 - 7. MARTS 2020, HANS TAVSENS KIRKE I ODENSE

DEN DIGITALE KORLEDER

Bliv klogere på teknologiens muligheder, når Jonas Rasmussen guider kursusdeltagerne igennem et udvalg af korlederens digitale værktøjer.

15. MAJ 2020 KL. 10-16, AARHUS DOMKIRKES MØDESAL
28. AUGUST 2020 KL. 10-16, SJÆLLANDS KIRKEMUSIKSKOLE

REPERTOIREGULD

Få inspiration til dit repertoire på en kursusdag med indslag fra tre af tidens mest sungne børnekorkomponister, som på skift introducerer egne værker.

5. JUNI 2020 KL. 10-16, SORØ SOGNEGÅRD

STEMMEN I CENTRUM

Helle Høyer Vedel og Julie Kold Vilstrup byder på nye ideer til stemmetræning og udvikling af korets klang, intonation og øvrige sanglige og musikalske mål.

11. SEPTEMBER 2020 KL. 10-16, HOBRO KIRKECENTER

HØRELÆRE I KORPRØVEN

Få inspiration til at anvende hørelære i korprøven med spire-, børne- og ungdomskor - og styrk dine egne færdigheder.

25. SEPTEMBER 2020 KL. 10-15, C-CAFÉEN VED CHRISTIANSKIRKEN, KBH
5. FEBRUAR 2021 KL. 10-15, ENGHAVE KIRKE, KBH

KORSAMARBEJDE MED SKOLEN

Med afsæt i en lokal skoleklasse og dens lærer, arbejdes med muligheder og udfordringer i korsamarbejdet med skolen. Kurset henvender sig til børnekorledere, herunder tilmeldte til FUKs "Alsang i Indskolingen". Instruktører: Signe Sørensen, Anne-Kari Ferenczi (begge tilknyttet *Alle Kan Synge*) og korkonsulent i FUK Hanne Korsgaard Sundbøll.

13. JANUAR 2020 KL. 10-16, HAMMELEV KIRKE, HADERSLEV
20. JANUAR 2020 KL. 10-16, BALLERUP KIRKE
24. JANUAR 2020 KL. 10-16, LANGENÆSKIRKEN, AARHUS

SOMMERSKOLEN 2020

Ét af vores mest elskede tilbud flytter i nye rammer på OrkesterEfterskolen og introducerer samtidig en ORGELLINJE for unge organister m/k 13-29 år. Du kan stadig følge KORLEDERLINJEN (korledere på alle niveauer) og SANGERLINJEN (sangere m/k 13-29 år).

26. JULI - 1. AUGUST 2020, ORKESTEREFTERSKOLEN

YDERLIGERE OPLYSNINGER OM PROGRAM, PRIS OG TILMELDING:

WWW.FUK.DK ■ FUK@FUK.DK / 21 79 35 31

FOLKEKIRKENS UNGDOMSKOR

Christian 4.s foretrukne orgelbygger

Henrik Fibiger Nørfelt: Johan Lorentz. Christian 4.s orgelbygger. Multivers.
Pris kr. 299,95

Johan Lorentz (ca. 1580-1650) var Christian 4.s foretrukne orgelbygger og far til organisten og komponisten Johan Lorentz d.y., der gennem mange år virkede ved faderens store instrument i Københavns Nikolaj Kirke (brændt 1795). Han var det store navn i dansk orgelbygning i tiden mellem renæssance og barok. Af hans mange orgler, både store kirkeorgler og positiver, findes meget lidt bevaret. Heriblandt en håndfuld facader samt originale facadepiber i Kristianstad, rygpositivets 27 facadepiber i Helsingør Sct. Mariæ Kirke og enkelte andre bevarede piber. Desuden findes en række billeder og dokumenter om både de bevarede og de tabte orgler.

Organist og orgelbygger Henrik Fibiger Nørfelt undersøger i denne store og fornemme bogudgivelse det materiale om Johan Lorentz der er bevaret, og giver med sine egne ord "en opsummering og sammenskrivning af eksisterende informationer, tilføjet mine egne studier og forsøget på med ord og illustrationer at karakterisere hans orgler." Bogen rummer bl.a. opmålinger af eksisterende Lorentz-facader, transskriptioner af bevarede dokumenter, hvoraf en del ikke hidtil har været alment tilgængelige, og et righoldigt og meget smukt billedmateriale.

En stor klassisk salmedigter, B. S. Ingemann

Niels Thomsen: Frelseren er mig en hyrde god. Forbrugervejledning til 30 Ingemannsalmer.
152 Sider. Pris kr. 100.

Efter "forbrugervejledninger" om Grundtvig, Brorson og Kingo afslutter tidligere rektor på Præstehøjskolen Niels Thomsen sin serie med en bog om den fjerde af de store klassiske salmedigtere, B. S. Ingemann. Ingemann var digter, ikke teolog, og mange har i nyere tid været forbeholdne overfor hans salmer og nedsættende kaldt indholdet "folkereligiøsitet". Niels Thomsen mener, at "det er mere dækkende positivt at tale om en "folkekristendom", der giver ord til en kristen religiøsitet, der gennem tiderne har båret kristentro og livsforståelse i Danmark." Hverken morgen- og aftensangene eller tekster som "Frelseren er mig en hyrde god" og "Fred hviler over land og by" er skrevet til gudstjenestebrug, men er senere kommet ind i den autoriserede salmebog – et tegn på, hvordan forståelsen af, hvad en gudstjenestesalme er, har udvidet sig. "I disse sene salmer/digte møder vi Ingemanns livslange kamp med at komme til rette med spændingen mellem tid og evighed, jordisk og himmelsk", skriver Niels Thomsen.

Essays af Niels la Cour

Niels la Cour: Der er noget jeg gerne vil sige. En komponist forsøger at se tilbage – og frem.
Eget forlag i kommission hos forlaget Underskoven. Pris kr. 160

Komponist og mangeårig konservatorielærer Niels la Cour, født 1944, kommer vidt omkring i denne lille bog, der i korte, prægnante kapitler kommer ind på en række forskellige emner han har noget at sige om – herunder forfatterens politiske, religiøse og kunstneriske overvejelser. Niels la Cour fortæller om sit familienavn og dets calvinsk-protestantiske rødder, om sin uddannelse, herunder ikke mindst studierne hos Leif Kayser, og videregiver erfaringer fra sin egen undervisningsvirksomhed. Han stiller spørgsmålet, om musiklivets såkaldte avantgarde i det 20. århundrede i mangt og meget er et doktrinært og samtidig også et lidt forkælet foretagende. Hvorfor er "forskning" hverken en rigtig eller dækkende betegnelse for nutidskunstnerens arbejde? Og hvorfor synes der at være en politisk interesse i, at nutidskunst fremstår, som om det er en form for forskning?

Efter i mange år at have betragtet sig som agnostiker har Niels la Cour i en voksen alder fundet sit ståsted som "reformkatolik", og han redegør detaljeret for sine trosmæssige overvejelser, og hvorfor han ikke "bare" er blevet medlem af folkekirken. En bog der inviterer til eftertanke.

Det Kongelige Danske Musikkonservatorium

På DKDM har vi netop budt velkommen til 7 nye studerende, fem på bachelor, én på orgel-kandidatlinien og én i solistklassen. Udover den almindelige undervisning byder semestret på en række spændende arrangementer i form af

- faggruppeseminarer, hvor vi går i dybden med forskellige specialemner,
- masterclasses, - i oktober vil den italienske organist Claudio Astronio undervise ved det italienske barokorgel i Trinitatis Kirke, og i november vil Eric Lebrun fra Paris undervise ved Cavaillé-Coll orglet i Jesuskirken.
- solistkoncerter med solistklassestuderende, heriblandt David Bendix Nielsens debutkoncert den 31. oktober i konservatoriets koncertsal
- studiekoncerter på konservatoriet og i forskellige kirker. Ved Kulturnatten i København den 11. oktober vil man kunne høre orgelstuderende fra DKDM optræde i Reformert Kirke, Garnisonskirken, Christiansborg Slotskirke og i DR-koncertsalen.

I dagene 15.-17. november arrangerer DKDM en talent-camp for unge organister, der afholdes sideløbende med en MGK-camp, og henvender sig derfor fortrinsvis til unge musikere mellem 15 og 25 år, som overvejer at søge ind på konservatoriet. Organisterne vil blive undervist af Katrine I. Kristiansen og undertegnede.

Planlægningen af den næste "Copenhagen International Organ Festival" er allerede i fuld gang, selvom festivalen først finder sted om godt et år, 5.-8. november 2020. Her vil man blandt meget andet fejre færdigrenoveringen af det store koncertsalsorgel.
Sven-Ingvart Mikkelsen

Syddansk Musikkonservatorium

På Syddansk Musikkonservatorium har studieleder Mikkel Andreassen netop fået den endelige godkendelse af en ansøgning om tildeling af timer til udarbejdelse af en "Lærebog i udformning af liturgisk spil med afsæt i det 20. og 21. århundredes harmonik og formsprog". Materialet skal udarbejdes i samspil med konservatoriets orgelstuderende, og forventes færdiggjort inden udgangen af august 2020.

Lørdag d. 5. oktober inviterer vi studerende fra Løgumkloster Kirkemusikskole på besøg, og de vil i løbet af dagen blive introduceret til koncertsalsorglet, høre minikoncerter, overvære undervisning af konservatoriets orgelstuderende og selv få mulighed for at blive undervist.
Mikkel Andreassen

Det Jyske Musikkonservatorium

Efteråret 19 byder på ikke færre end tre debutkoncerter, nemlig Louise Boll søndag d. 29/9 kl. 15, Jonas Hellesøe søndag d. 13/10 kl. 15 og sidst Lars Fløe søndag d.17/11 kl. 17, alle på Klais-orglet i Symfonisk Sal, Musikhuset Aarhus.

Endvidere glæder orgelgruppen sig som sædvanlig til at tage på studietur i uge 43. Denne gang bliver vi dog undtagelsesvis indenlands, idet turen går til Sønderborg, hvor vi skal arbejde med professor Jens Wollenschläger fra Evangelische Hochschule für Kirchenmusik i Tübingen. Orglet i Dorothea-kapellet på Sønderborg Slot er restaureret af Mads Kjersgaard, og er eminent til orgelmusik før 1650. Gæster er velkomne.
Ulrik Spang-Hanssen

Efterårets orgeldebutanter

MUSICA FICTA OG BO HOLTEN

KONCERTPROGRAMMER TIL SALG 2020

NOTRE-DAME I FLAMMER

Det kom som et chok for hele den vestlige verden, da flammerne pludselig stod op fra den parisiske katedral i april måned. Men i 1200-tallet blev der, omend i overført betydning, også tændt gnister i Notre-Dame. Her hørte man for første gang vokalværker i flerstemmig, altså polyfon stil. Vi hylder Notre-Dame med musik fra denne skelsættende periode.

ITALIAN MADRIGALS - ENGLISHED

Madrigalen var hotteste mode på det europæiske fastland fra midten af 1500-tallet. På Shakespeares tid fik englænderne imidlertid også øje for denne særlige vokalkunst, og genren fik sit helt eget liv her. Vi vil undersøge denne særlige overgang fra det italienske til det engelske.

GENFORENINGSJUBILÆET

I 2020 fejrer vi genforeningen mellem Sønderjylland og Danmark. Vi graver i arkiverne og finder alle de danske egnssange, som karakteriserer denne periode. Der vil være både kendte og ukendte eksempler fra den danske sangtradition, som den tog sig ud dengang, og som den har overlevet i dag.

KRONBORG-MUSIK PÅ CHRISTIAN 4.s TID

I 2020 påbegynder vi en omfattende undersøgelse af musikken ved det danske hof i den danske renæssance. Vi starter med en overordnet introduktion til de komponister, der virkede ved det danske hof under Christian 4. - og det var ikke hvem som helst, men nogle af de fremmeste internationale komponister fra perioden.

LÆS OM MUSICA FICTA OG RESTEN AF ÅRETS KONCERTPROGRAMMER PÅ **WWW.FICTA.DK**

 Af Karin Schmidt Andersen, formand for DOKS

DEBAT

Gudstjenesten til debat

Debatten om højmessens liturgi er for alvor skudt i gang. Et længere opløb har været undervejs begyndende i efteråret 2016, hvor biskoppernes tre fagudvalg blev nedsat frem til maj 2019 hvor, de sidste udvalg kom med deres rapporter. Arbejdsgrupperne har belyst autorisationsbegrebet, gudstjenestens liturgi samt dåb og nadver. Senest indbød biskopperne til to indledende møder for at få engagementet og debatten bredt ud til alle kirkens aktører. Her blev det understreget, at processen er åben og at alle kan byde ind. I forløbet vil der indgå en midtvejskonference til april næste år, og i oktober vil biskopperne forholde sig til den debat der har været og alle indkomne meldinger, og på den baggrund beslutte om der er brug for at nedsætte en egentlig kommission, der skal arbejde med en ændring af højmessens liturgi.

I processen er der som sagt lagt op til, at alle melder sig med synspunkter og forslag. Hvad menes der om højmessen fra by til land, fra ung til gammel, fra kirkevant til kirkefremmed? Hvad skal bevares, hvad skal fornyes, hvad er uforståeligt og hvad er samlende?

Som man råber i skoven får man svar, er der et gammelt ord der siger. Og det bliver interessant at se, hvad der kan konkluderes i oktober 2020. En åben proces føles inviterende, men hvis der tales fra meget forskellige udgangspunkter og måske slet ikke tales om det samme, kan det blive svært at sammendrage noget entydigt. Den der råber højest skal nok blive hørt, men der kan være flere nuancer og grundlæggende forudsætninger, der ikke kan overdøves i en debat der handler om Folkekirkens højmesse. Bekendelsesgrundlaget, den teologiske forståelse af sakramenterne og det gejstlige tilsyn med gudstjenesten, for nu bare at nævne nogle elementer, kan naturligvis diskuteres, men ikke nødvendigvis ændres.

I det kommende år er det meget vigtigt at kirkemusikere ytrer sig og er med i debatten. Musikken i højmessen er en fuldstændig integreret del af liturgien, og salmesangen og dens betydning i den danske gudstjeneste er unik. Musikere ved professionelt noget om flow, pauser, opbygning og overgange. Det er også de virkemidler, der gør at en gudstjeneste fremstår helstøbt og liturgiens forskellige elementer kan udfolde sig meningsfuldt. Kirkemusikere bør således bidrage, når det handler om hvordan ord og musik virker sammen. Organister og korledere ved meget om, hvordan man får ikke-professionelle til at engagere sig og bidrage til gudstjenesten, ligesom de er uddannet til og har praktisk erfaring med hvordan fællessang understøttes og udvikles bedst muligt. De kender salmebogen og melodirepertoiret bedre end de fleste, og gennem deres uddannelse og faglighed ved de noget om gudstjenestens historiske udvikling og meget om det fundament kirkemusikken står på.

DOKS vil byde ind med synspunkter til biskoppernes overvejelse om et år. Det vigtigste er dog at DOKS' medlemmer er aktive og synlige i processen landet over. Vi må følge debatten og sætte os selv i spil, hvor der tales gudstjeneste og liturgi i de kommende måneder, for DOKS-organister anser højmessen for at være en kerneopgave, og vi kan bidrage til kirkens, liturgiens og musikkens fremtid.

ODENSE INTERNATIONALE ORGELFESTIVAL

TORSDAG D. 24. OKT KL. 19.30, ODENSE KONCERTHUS
Åbningskoncert med Odense Symfoniorkester og organist Olivier Latry, Frankrig

FREDAG D. 25. OKT KL. 15.00 - 18.00, ODENSE KONCERTHUS
Orgelklubben med Katrine Immerkjær Kristiansen, Danmark

FREDAG D. 25. OKT KL. 19.30, SCT. HANS KIRKE
Rytmisk orgelkoncert med organist Mads Granum og percussionist Martin Klausen, Danmark

LØRDAG D. 26. OKT KL. 10.30, FREDENS KIRKE
Cirkus og orgel – Familiekoncert med organist Hugo Bakker og fire cirkusartister, Holland

LØRDAG D. 26. OKT KL. 15.00, VOR FRUE KIRKE
Koncert med organist Angelo Castaldo, Italien

SØNDAG D. 27. OKT KL. 16.00, MUNKEBJERG KIRKE
Koncert med organist Guy Poupart, Luxembourg

MANDAG D. 28. OKT KL. 19.30, THOMAS KINGOS KIRKE
Koncert med organist Gerben Mourik, Holland

TIRSDAG D. 29. OKT KL. 10 - 13, ODENSE KONCERTHUS
Masterclass med organist Daniel Zaretsky, Rusland

TIRSDAG D. 29. OKT KL. 14.30 - 17.30, SCT. HANS KIRKE
Masterclass med organist Daniel Zaretsky, Rusland

TIRSDAG D. 29. OKT KL. 19.30, ODENSE DOMKIRKE
Koncert med organist Gunnar Idenstam, Sverige

ONSDAG D. 30. OKT KL. 15.00, KIRKESALEN PÅ ODENSE UNIVERSITETSHOSPITAL
Koncert med mezzosopran Emma Oemann, cellist Mette Spang-Hanssen, trompetist Henrik Hou, basunist Robert Holmsted, organist Torben Krebs og organist Tina Christiansen, Danmark

ONSDAG D. 30. OKT KL. 19.30, ANSGARS KIRKE
Koncert med organist Daniel Zaretsky, Rusland

TORSDAG D. 31. OKT KL. 19.30, ODENSE KONCERTHUS
Finalekoncert med Odense Symfoniorkester, Filharmonisk Kor og organist Tromas Trotter, England

facebook.com/OdenseInternationaleOrgelfestival

Odense Musikudvalg

Festivalen er støttet af Frobeniusfonden, Augustinus Fonden, Toyota-Fonden og Odense Kommunes Musikpulje

AUGUSTINUS FONDEN

FOLKEKIRKENS

kirkemusikskoler

2020 **FORÅR**

Vestervig Kirkemusikskole udbyder modul 1 af fagpakke 5

Udvikling af særlige gudstjenester - tilrettelæggelse og udførelse

Modulet giver teoretiske og praktiske forudsætninger for at tilrettelægge og udføre særlige gudstjenester for børn, unge og ældre

Datoer: 20. - 21. januar, 27. - 28. februar og 16. - 17. marts
Sted: Diakonhøjskolen i Aarhus

FOLKEKIRKENS UNGDOMSKOR
arrangerer kurser i samarbejde med
KIRKEMUSIKSKOLERNE

YDERLIGERE OPLYSNINGER
WWW.FUK.DK

Løgumkloster Kirkemusikskole

Orgelrepertoire - festlig musik
v/ Hans Chr. Hein
Fredag d. 31. januar i Løgumkloster

Babysalmesang 1
v/ Lise Nees
Mandag d. 24. - onsdag d. 26. februar i Løgumkloster

Babysalmesang 2 - opfølgningskursus
v/ Lise Nees
Onsdag d. 26.- torsdag d. 27.februar i Løgumkloster

Nodeskrivning i Finale
v/ Søren Birch
2 fredage: d. 28. februar og d. 27. marts i Løgumkloster

Orgelekskursion til Groningen-området
v/ Kristian Lumholdt og Hans Chr. Hein
Fredag d. 20. - søndag d. 22. marts

"Händel - Opera eller oratorium?"
Foredrag v/Hans Chr. Hein
Onsdag d. 1. april kl. 19.30
i Løgumkloster

Kirkemusikkursus
Ugekursus for sangere og organister
v/ lærere på Løgumkloster Højskole
Søndag d. 28. juni - lørdag d. 4. juli.

Sjællands Kirkemusikskole

Musik fra 15-1600 tallet samt tysk og dansk romantik - inspirationsdag med eksempler på orgelmusik til gudstjenesten og til koncerter. *v/ Jens Ramsing*
17. februar i Sct. Peders kirke, Næstved

Fra fællessang til flerstemmig sang
Enkle korsatser for voksenkor
- en kursusdag med Erik Sommer
Torsdag d. 27. februar i Roskilde

Repertoire for kirkesangere -
2 lørdage:
29. feb.: Master-class med Tina Kiberg
28. marts: Solosange til passion og påske

Orglet og salmesangen
Inspirationsdag om orgelledsagelse til salmer fra 1500- og 1600-tallet
v/ organist Christian Præstholm
mandag d. 2.marts i Roskilde

Babysalmesang - metodik og praktik
v/ Anne-Mette Riis
5 mandage fra d. 20. april.

Orgel+1 Repertoire for ORGEL+KLAVER og ORGEL+FLØJTE *v/ Jens Ramsing*
23. april i Roskilde

Sang/stemmetræning/messesang -
især for præster og kirke/kulturmedarbejdere
Individuelle lektioner tilbydes

Vestervig Kirkemusikskole

PR for kirkemusikken i medierne
v/ journalist og grafiker Svend Løbner
Lørdag d. 18. januar i Folkekirkens Hus, Aalborg

Udvikling og tilrettelæggelse af særlige gudstjenester – *Kurset er første modul af et efteruddannelsesforløb*
20. - 21. januar, 27. - 28. februar og 16. - 17. marts på Diakonhøjskolen

Musik for det lille orgel i landsbykirken
Inspiration til repertoire for ét manual
For organister med og uden uddannelse
v/ organist Lars Nørremark
Lørdag d. 28. marts kl. 10 - 16 på Det Jyske Musikkonservatorium, Aarhus

Har gudstjenesten en fremtid? -
Præsentation og drøftelse af rapporten fra biskoppernes fagudvalg vedr. gudstjenesten - *v/ lektor Jørgen Kjærgaard*
Mandag d. 25. maj kl. 10-16 i Ellevang Kirke, Aarhus

Salmer til påske og pinse
Repertoirekursus for kirkesangere
v/ Margrethe Smedegaard
Lørdag d. 14. marts kl. 10 - 15 i Aarhus

Kirkehandlingerne mellem folkelighed og professionalisme - *v/ lektor Jørgen Kjærgaard* - Man. d. 7. sept. i Vestervig

www.kirkemusikskole.dk

Gudstjenestekonference 27-29 jan 2020

De åbne døres kirke?

Konferencen har forholdet mellem kultur og gudstjeneste på programmet.

Årets internationale musiknavn er Erik Hillestad fra Kirkelig Kulturverksted i Norge. Han medbringer bl.a nye og gamle salmer.

Konferencen er for organister, præster og lægfolk.

Ansøgningsfrist: 28. nov 2019 via www.fkuv.dk, søg på kursus 2056.

Sted: Galleri Emmaus i Haslev.

Pris: 2.460,00 kr.

ANNONCE

Guldbryllup med Danmark

Søndag 10/11 kl. 16 i Husum Kirke

Organist EVA MARIA JENSEN og violinist WLADYSLAW MARCHWINSKI kom som flygtninge fra Polen i 1969.
Blandt værker af Corelli, Bach, Mozart, Gade, Chopin, Noskowski og Szymanowski læser Wladyslaws datter fragmenter op af deres første indtryk i Danmark.

Fri entré

2019 KALENDER

DOKS-ARRANGEMENTER

21. - 22. november

Bestyrelsesmøder i DOKS
Bestyrelsesseminar

KURSER og FOREDRAG

4. oktober 2019 - 7. marts 2020

Korlederstemmen. Efteruddannelse i fem moduler samt individuelle sanglektioner mm det vokale arbejde i korprøverne. Hans Tavsens Kirke i Odense.
www.FUK.dk

7. oktober

Om at spille til salmesang – 1700-tallets salmer v/Søren Gleerup Hansen. i Sct. Markus Kirke, Kbh.
www.kirkemusikskole.dk

7. oktober

Foredrag v/Hans Chr. Hein: "Herold, Melchior og Schiøtz". Løgumkloster Kirkemusikskole.
www.kirkemusikskole.dk

25. - 26. oktober

Masterclass i pigekorledelse v/ Lotte Smith-Petersen i Enghave Kirke.
tilmelding@bornekorakademiet.dk

18. november

Foredrag v/Hans Chr. Hein: "Fra Carol til Juleoratorium". Løgumkloster Kirkemusikskole.
www.kirkemusikskole.dk

27. - 29. januar 2020

De åbne døres kirke? Tværfaglig gudstjenestekonference for organister, præster og lægfolk d. på Galleri Emmaus i Haslev.
www.fkuv.dk

15. maj 2020

Aarhus Domkirkes mødesal, 28. august 2020 Sjællands Kirkemusikskole. Den digitale korleder. Jonas Rasmussen om korlederens digitale værktøjer.
www.FUK.dk

FESTIVALER

KØBENHAVN

Oktober-november

KØBENHAVNS DOMKIRKE
Orgelkoncerter lørdag kl. 12
domkirken.dk/orgelmatine

Oktober 2019 - juni 2020

GRUNDTVIGS KIRKE
1. torsdag i måneden orgelmesterkoncerter i Grundtvigs Kirke
www.grundtvigskirke.dk

8. september - 3. november

HELLERUPLUND KIRKE
Helleruplund orgelfestival 2019

JÆGERSBORG

28. september - 2. november

Jægersborg Kirke
Jægersborg Orgeldage 2019

ODENSE

24. - 31. oktober

Odense internationale orgelfestival

HADERSLEV

14. juni 2019 - 15. maj 2020

HADERSLEV DOMKIRKE
Fredage kl. 16.30. Siseby-orglet 200 år, 12 jubilæumskoncerter.
www.haderslevdomkirke.dk

SPIL DANSK UGEN

28. oktober - 3. november

SPIL DANSK UGEN - *www.spildansk.dk*

Organistbladet bringer oplysninger om koncertrækker, festivals og andre arrangementer. Send gerne oplysninger om din arrangementsrække til **organistbladet@doks.dk**

POST
PP DANMARK
ID 47723

DOKS'EN UD AF BOKSEN Af Mikael Garnæs

Guldbryllup med Danmark

Eva Maria Jensen om at være dobbeltkulturel

Eva Maria Jensen

Efternavnet er pæredansk, men når man snakker med Eva Maria Jensen kan man godt høre, at selvom hun taler sproget flydende, er dansk ikke hendes modersmål. Hun har to karrierer, som organist og musikforsker, og to hjemlande, Polen og Danmark.

Eva Maria er født i 1946 i Krakow, hvor hun gik den foreskrevne vej for musikbegavede børn gennem musikbørnehave, musikskole, musikgymnasium og konservatorium. Der var disciplin og konkurrence, men også små klasser og kvalitet i undervisningen, fortæller hun. Og hun fortsætter: "Jeg kunne læse noder før jeg læste bogstaver, og jeg optrådte offentligt fra jeg var 6 år gammel. På konservatoriet studerede jeg musikteori med Penderecki som lærer – det var før han blev berømt. Siden fik han ikke tid til at undervise. Samtidig læste jeg filosofi på universitetet, blev gift og kom til at hedde Dabrowska."

Men livet i efterkrigstidens kommunistiske Polen er ikke noget Eva Maria ser tilbage på med glæde. I 1969 forlod Eva Marias familie Polen, en traumatisk begivenhed, Eva Maria helst ikke vil tale om. I december 1969 nåede de Danmark, hvor de fik politisk asyl. Den dag Eva Maria fik dansk statsborgerskab, var en lykkedag. Hun begyndte at læse musikvidenskab i København, havde det i starten svært med det danske sprog, men til gengæld fordele i kraft af den store polske faglighed. Hun blev cand.mag. i musik og filosofi i 1975. Sideløbende studerede hun orgel på DKDM. "Jeg har studeret i mange år og taget mange eksaminer i de samme fag!"

Efter sin eksamen på DKDM blev hun ansat først i Frederiksberg Kirke og i 1981 i Husumvold Kirke, hvor hun snart kan fejre 40 års jubilæum. Derudover har hun i alle årene undervist, først på Musikvidenskabeligt Institut i teori, hørelære og musikhistorie, senere også som lærer og studieleder på Folkeuniversitetet.

Forskerkarrieren førte i 2003 til en ph.d. i teologi med en afhandling, der senere blev omarbejdet til bogen "Død og evighed i musikken 1890-1920", som udkom i 2011. Heri undersøger hun sammenhængen mellem musik, idehistorie, koncertsalsarkitektur og litteratur – og ikke mindst de religiøse og nyreligiøse bevægelser i perioden fra midten af 1800-tallet til tiden umiddelbart efter 1. verdenskrig. En interesse, der også afspejler sig i hendes koncerter i Husumvold Kirke, hvor hun ofte kombinerer billedkunst med meditativ orgelmusik til f.eks. ved koncerter både før jul og før påske.

"Efter kommunismens fald indledtes et nyt kapitel i mit forhold til Polen. Det blev muligt at genoptage kontakter med gamle venner, og jeg begyndte at arrangere korrejser og menighedsture til Krakow. I Danmark kunne jeg få polske kunstnere til at give koncerter i Husumvold Kirke og andre kirker i København. Jeg begyndte også at skrive om dansk musik til polske tidsskrifter. I Polen synes de, at jeg skriver et smukt, gammeldags polsk!"

"Tilnærmelsen til Polen tog mange år, ikke blot på grund af politik, men også som følge af mine egne aversioner mod Polen. Af samme grund har jeg først meget sent holdt kurser om Chopin. Jeg skulle først føle mig tilpas dansk. Sammen med nu afdøde Knud Ketting udgav jeg i 2010 "Drømmelandet – en bog om Chopin".

"Jeg er musiker og forsker, polak og dansker. Det er inkorporeret i min psyke, at jeg er dobbeltkulturel, også selvom jeg i år fejrer guldbryllup med Danmark."

Her spillede Eva Maria skolekoncerter

Bygninger, som husede musikskole og musikgymnasium i Krakow

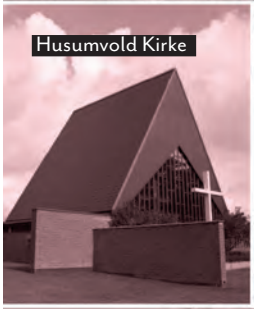

Husumvold Kirke

Mariakirke i Krakow

Eva Maria og sangerne i Husumvold Kirke